Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka 1 Din

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI. Št. 5.
Kranj, 30. januarja 1937.

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din, četrtletno 10 Din.

Kmečka zaščita

(Nadaljevanje)

Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov je zaščitila male dolžnike brez ozira na njihovo imovino in dohodke ter število članov njegove družine, kakor tudi brez ozira na način, kako je dolg nastal in kako se je posojilo porabilo. Kdor dne 26. sept. 1936 ni bil več dolžan kot 25.000 Din, tega šteje uredba med male dolžnike.

Dolžniki, ki dolgujejo od 25.000 Din do 50.000 Din, so zaščiteni le v toliko, v kolikor so prosili za zaščito do 31. 12. 1936 pri pristojnem okrajnem sodišču. Glede teh dolžnikov oceni okrajno sodišče razmerje dolga in imovinskega stanja vsakega dolžnika posebej. Če njegov dolg znaša več kot polovico vrednosti njegove imovine, se mu sme dolg znižati do 50%, seveda ako so podani tudi drugi pogoji. Člen 55 uredbe izrecno določa, da se mora poleg razmerja dolga in imovinskega stanja vpoštevati tudi povprečni skupni letni dohodek, število članov dolžnikove družine ter pravna osnova dolga, pogoje, po katerih je tožnik sklenil in užival posojilo, kakor tudi okolnosti, zakaj je dolžnik pravzaprav posojilo porabil. Če pa dolgovi ne presegajo polovice vrednosti dolžnikove imovine, potem se mu dolg sme znižati za največ 30%.

V uredbi ni izrecno navedeno, kako naj se vpošteva nastanek posojila in njega poraba, vendar bodo verjetno sodišča priznavala znižanje le za ona posojila, ki so bila napravljena v kmetijskem obratu in porabljena za kmetijske svrhe, ne pa za ona, ki so napravljena v obrtnem ali trgovskem obratu in porabljena za obrtne ali trgovske svrhe, kakor tudi ne za ona posojila, ki so bila napravljena iz lahkomiselnosti ali zapravljivosti ter niso bila porabljena v korist kmetijskega obrata. Sodišča vsaj najvišjega dovoljenega procenta znižanja za taka posojila verjetno ne bodo priznavala.

Dolžniki, ki majo skupnih dolgov več kot 500.000 Din ne uživajo nobene zaščite.

Pravično bi bilo, da bi se pri vseh dolžnikih, to je tudi pri onih, ki dolgujejo največ 25.000 Din, ocenilo razmerje dolga in imovinskega stanja ter povprečni skupni letni dohodek in število članov družine dolžnika, kakor tudi nastanek in poraba posojila, ker bi bili na ta način zaščiteni res le potrebni, ki niso po svoji krivdi zašli v plačilne težkoče, toda radi ogromnega števila teh dolžnikov uredba te posamezne ocene ni mogla določiti, ker bi sodišča tega dela ne zmogla. Dolžnikov, ki dolgujejo preko 25.000 Din, pa je le kakih 8000 v celi državi ter bo vsled tega možno ravno pri teh dolžnikih, pri katerih gre za večje svote, individualno oceno izvesti.

Uredba drugače obravnava dolgove, napram zasebnim upnikom, kot napram kreditnim zavodom. Dolgovi, ki so nastali vsled nakupa blaga na up ali iz obrtnega dela, se morajo plačati brezobresno v 12 letnih enakih obrokih brez vsakega znižanja. Dolgovi iz drugih pravnih razmerij, kakor posojila in podobno, pa se znižajo za 50%, ko se njih višina ugotovi s prištetjem obresti in stroškov in se plačujejo v 12 letnih enakih obrokih v 3% obrestmi vsako leto do 15. novembra. Prvi obrok je zapadel 15. novembra 1936.

Če pa so dolžniki v boljšem gmotnem položaju kot ti zasebni upniki, pa sme upnik terjati celo svoto ter tozadevne spore rešuje okrajno sodišče.

Pa tudi v slučaju, če je dolžnik sposoben plačati več kot 50% svojega dolga in ne glede na upnikovo premoženje, sme upnik do 26. septembra 1936 zahtevati pri okrajnem sodišču, da se 50%tna znižba razveljavi ali vsaj zmanjša.

Nasprotno pa sme v istem roku zahtevati tudi dolžnik, da se mu dolg zniža več kot 50%, če dokaže pri sodišču, da ne more plačati niti polovico svojega dolga ali če je pred 20. aprilom 1932 moral plačevati oderuške obresti.

Uredba torej daje precejšnje možnosti, da se ostrine 50%tnega znižanja v posameznih slučajih morejo omiliti in spraviti na pravo mero.

Zasebni upniki pa bodo zaenkrat kljub temu precej prizadeti, ker jim država ostale polovice ali tretjine po uredbi nima namena povrniti. Ako pa se bodo gospodarske razmere toliko zboljšale, da bodo kmetijski pridelki dobili svojo pravo ceno in se bo razvilo normalno gospodarstvo, potem bo itak že po določilih te uredbe možno znižanje razveljaviti ali vsaj omiliti ali pa se bo našel pozneje drug način povračila te škode.

Sicer pa se je sedaj na prav jasen način pokazalo, kako so bili nespametni oni vlagatelji, ki so brez vsake potrebe dvigali svoj pri kreditnih zavodih vloženi denar in s tem pomagali ustvariti nelikvidnost kreditnih zavodov ter omrtvičenje vsega gospodarstva in so na svojo odgovornost ta iz kreditnih zavodov dvignjeni denar posojali drugam. Večje zaupanje do kreditnih zavodov bi jim prihranilo to 50% izgubo.

Dolgovi, ki ne presegajo zneska 500 Din, se morajo plačati v dveh enakih letnih obrokih.

Zelo važno je za dolžnike določilo, da zapade celoten ostanek dolga v plačilo, če dolžnik ne plača dospelega obroka, kakor določa uredba. Uredba v zvezi s pravilnikom pa določa da sme upnik dolžnika pismeno opominjati in ga pozvati, da plača dolg v roku 15. dni. Ako dolžnik po zapadlosti obroka tudi v tem nadaljnem roku petnajst dni ne plača zapadlega obroka, zapade cel ostanek dolga takoj v plačilo ter more upnik ta dolg tožbenim potom izterjati. V kolikor mu je bilo znižanje priznano seveda ostane v veljavi.

Dolžnik, ki je po 20. 4. 1932 odsvojil ali obremenil svojo imovino s tem namenom, da bi upnika oškodoval, more biti kaznovan ter poleg tega izgubi zaščito.

Pohod in razmere na kranjski gimnaziji

Zadnje čase opazujemo zanimiv pojav, da se nekatere vodilne osebnosti nekdaj „večne" stranke JNS selijo pod Pohodovo streho, ker je nekdaj vsemogočna JNS med narodom popolnoma skrahirala, je pač potrebno najti drugo firmo. Zadnja številka Pohoda se prav posebno posveča kranjskim razmeram in prinaša zelo šibko obrambo g. Fakina in direktorja dr. Simona Dolarja.

Kakor znano je Pohod glasilo Narodne Odbrane, katere predsednik je v Kranju direktor dr. Simon Dolar. Mi se zelo čudimo, da g. direktor teh dopisov v Pohodu ni preprečil, ker najbolj škodujeta njemu samemu in pa g. Fakinu. Čudno se nam namreč zdi, da Pohod ni vprašal prej za informacije pri g. predsedniku Narodne odbrane v Kranju, predno je priobčil one zmešane dopise iz Kranja o g. direktorju Fakinu in drugih podobnih zadevah.

Mi smo o razmerah na kranjski gimnaziji in posebno o Fakinovi zadevi pisali, kot je bila naša dolžnost, toda z največjo obzirnostjo in prizanesljivostjo, kolikor je bilo radi stvari samo mogoče. Pribijemo, da o zadevi ne bi pisali, če ne bi bili izzvani.

Zadnji Pohod ponovno vlači na dan za g. Fakina in g. direktorja neprijetne zadeve. Naj nam oba gospoda oprostita, da moramo žal v svojo obrambo ponovno povdarjati, da je vse res, kar smo zapisali o kranjski gimnaziji in da vse to, kar smo zapisali o Fakinovi aferi vzdržujemo kot resnično, da ne bo kdo mislil na podlagi Pohoda, da se skrivamo za amnestijo! Mi smo dobro premislili, če smemo verjeti pripovedovanju otrok, predno smo se odločili, da spravimo to tako nečastno zadevo kranjske gimnazije pred javno sodbo!

Ker Pohod trdi drugače, bi moral pač najprej dokazati, da so otroci lagali in si vse izmislili, ko so pripovedovali o načinu, kako jih g. Fakin petje poučuje. Okrog tega jedra se suče vse vprašanje. Pohod ga namenoma obide in poroča rajši o sestanku staršev, ki se je vršil 15. pr. m. Poročilo pravi točno, da je g. ravnatelj na tistem sestanku sam sprožil „Fakinove afere" in „je ves potek, kolikor seve ni izdal uradne tajnosti, naslikal." K temu poročilu bi na ljubo resnici vsekakor dostavili še to, da je neki oče g. direktorja vprašal, ali je g. direktor govoril na podlagi otroških izpovedb ali na podlagi izpovedb g. Fakina. In g. direktor je takrat odvrnil, da je govoril na podlagi informacij, ki mu jih je dal g. Fakin. Dotični oče je nato dostavil, da so pač otroci drugače povedali.

Mi bi pa k vsemu temu dostavili ta le logičen sklep: Dokler ni razloga, da otrokom ne bi verjeli, jim je treba verjeti. Za g. Fakina pa velja: Nemo iudex in propria causa! Smatramo, da je bilo neprimerno od g. direktorja, če je hotel biti resnicoljuben da je na sestanku staršev navajal samo Fakinove informacije. S tem je namreč dal povod, da so udeleženci sestanka mislili, da g. direktor iz samega strahu, da ne bi izdal uradne tajnosti, pušča objektivno ozadje Fakinovih afer čisto ob strani in so zato rajši molčali. In če je res, da sta si stali resnica in uradna tajnost nasproti kakor Scila in Karibda, potem bi bilo tudi za g. direktorja najboljše, da bi bil molčal.

Pohod pa je napravil g. direktorju kakor tudi g. Fakinu prav neprijetno uslugo s tem, da je začel ponovno pisati o vprašanjih, ki smo jih mi mislili že pri miru pustiti. Še bolj neprijetno pa je to radi tega, ker je ravno radi Pohodovega pisanja naša javnost postala ponovno pozorna na to zadevo in se je ravno radi Pohodovega pisanja spomnila, da je vendar banovina prepovedala g. Fakinu poučevati šolsko mladino, pa je ravno ob tem času Pohodovega pisanja g. Fakin v Ljubljani na bežigrajski šoli, kakor poroča ponedeljsko Jutro od 18. januarja t. l. dirigiral koncert kranjske šolske mladine. Ta zadeva je posebno neprijetna za g. direktorja, ki je predsednik Glasbene šole v Kranju, ki je priredila ta koncert pod vodstvom g. Fakina in je obenem voditelj gimnazije, za katero velja banska prepoved glede poučevanja g. Fakina. Kaj ni torej neprijetno za g. direktorja do Pohod vlači njega in g. Fakina po svojih predalih? Mi smatramo, da bi bilo prav, če bi g. direktor dr. Simon Dolar z g. Fakinom vred pošteno prijel za ušesa dopisnika Pohoda, ki spravlja brez potrebe take reči na dan! Upamo, da se dopisnik Pohoda ne bo skliceval na „krščansko ljubezen", radi katere bi se Gorenjec po njegovem mnenju ne smel braniti in ne ugotavljati resnice.

PA ŠE ENKRAT POHOD...

Pohod z dne 23. januarja 1937 prinaša dopis iz Kranja: „Še beseda o Gorenjcu." Značilno je v tem dopisu posebno to, da dopis govori kar v prvi osebi, radi česar bi človek, ki ne pozna g. direktorja mogel sklepati, da je on sam napisal dotični članek. Mi seveda dobro vemo, da se g. direktor ne peča s takimi zadevami in pričakujemo, da bo poslal na uredništvo Pohoda pojasnilo, da on absolutno nima nikakega stika ne direktnega in ne indirektnega z dopisnikom Pohoda! Smatramo, da je potrebno, da ga na to opozorimo v interesu njega samega.

Naše gasilstvo v polpretekli dobi

Naš dravobanski dnevnik Jutro na vse mogoče načine skuša dokazati celemu svetu, kako velike krivice se godijo v našem gasilstvu, ki je vse do sedaj bilo „izven dnevne politike". Skušali bomo z nekoliko dokazi vendar le pobiti to trditev. Naj služi za zgled samo sledeče:

Županstvo občine Cerklje pri Kranju.
št. 361

Gasilski župi v Kranju

Županstvo občine Cerklje ponovno apelira na gasilsko župo da razveljavi občne zbore gasilskih čet v Cerkljah in na Zg. Brniku.

Vodstvo obeh društev je v rokah ljudi, ki so bili skoro vsi zapleteni v šenčurske dogodke. Iz odborov so demonstrativno vrgli v obeh društvih vse nacionalne ljudi.

Gasilska četa na Zg. Brniku je imela ponovni občni zbor 28. I. 1934, katerega pa ni glasom pravil prijavila županstvu občine. Ponovno je bil izvoljen Sleme, ki je najzagrizenejši človek v vasi. Ob priliki šenčurskih dogodkov je bil zaprt 3 mesece.

V slučaju, da župa ne razveljavi obeh odborov in izroči vodstvo v nacionalne roke, smo primorani stvar javiti ministrstvu za telesno vzgojo, da ono uredi čete.

Županstvo Cerklje predlaga za gasilske čete Cerklje sledeče začasne voditelje: Robas Jožefa, Miklavčiča Ivana, Jenkota Ivana.

Za Zg. Brnik pa: Marko Ivana, Vidmar Janeza, Šter Janeza.

Cerklje, 10 februarja 1934.

Predsednik občine:
Jožef Robas l. r.

Pred tem dopisom je seveda bilo tudi po-[illegible] ce poroča, da so pri ponovnih volitvah (prve je namreč gasilska župa v Kranju razveljavila zaradi **politične nezanesljivosti** izvoljenih članov uprave) bili izvoljeni isti, kot pri prvih volitvah, z malo razliko.

V njem poroča, da je bil **„izvoljen za načelnika Sleme Franc, trgovec na Zg. Brniku, ki je dobro poznan kot najzagrizenejši nasprotnik sedanjega državnega in političnega stanja v državi.**

Ker v slučaju delovanja te **novoizvoljene uprave bi nastalo v njej gnezdo, od koder bi se lahko nemoteno vodila protidržavna in režimska politika, bilo bi nujno potrebno, da se tudi ta nova uprava razpusti in imenuje nov upravni in nadzorni odbor iz politično zanesljivih ljudi."**

K temu moramo pripomniti, da je isti nasprotnik „državnega stanja" dobil pri zadnjih volitvah veliko zadoščenje od skoro vseh vaščanov na ta način, da so ga izvolili za svojega župana.

Da so se pa tudi ostale organizacije vpletale v „dnevno politiko", naj služi dokaz to, da so skoro vse čete na področju gasilske župe v Kranju morale podpisati peticijo na ministra Veljo Popovića, da g. dr. O[illegible] **[illegible]sled „uspehov na nacionalnem kulturnem, socialnem in gospodarskem polju"** in ker je bil „ob vsaki priliki odločen in uspešen pobornik nacionalne in državne misli, ostane na dosedanjem službenem mestu v Kranju." Peticija je datirana z dne 28. II. 1935.

Iz prednjega se lahko vsak prepriča, da je naše gasilstvo res bilo vedno „izven dnevne politike" in da so zasluge dr. Ogrina res bile velikega značaja.

Tudi naslednji dopis občine Šenčur bo Jutru malo pripomogel do prave resnice:

Občina Šenčur
srez kranjski Pazi med debato, ker ne vem
št. 714/ 21. aprila 1934 če ni **čist zrak.**

Gasilski župi kranjski v Kranju.

V smislu ustmenega razgovora z dne 15. in 16. aprila 1934 z načelnikom g. Križnarjem, poročam, da je organizacija odbora prost. gasilske čete od strani tukajšnje občine nemogoča, ker se člani, kateri bi prišli v poštev pri odboru bojijo maščevanja od nasprotne stranke.

Vsled tega se naslov naproša, da se to društvo po mogočnosti v prvi župni seji razpusti ter poveri društvena imovina začasni upravi in sicer bi bilo priporočljivo, da se imenujejo naslednji: Pipan Janez st., Pipan Janez ml., Jagodic Alojzij, Gašperlin Ivan, Barle Jožef, Gašperlin Jožef, Rozman Ivan, Rožman Franc, Smolej Franc in Jagodic Janez.

O rezultatu prosim, da se obvesti tukajšnja občina.

Delovodja: Predsednik občine:
Franc Smolej l. r. J. Šter l. r.

Upamo, da smo za danes našim bralcem nudili dvolj gradiva, da si bodo sami znali napraviti točno sliko delovanja „izven dnevne politike" pri gasilskih organizacijah v polpretekli dobi.

Politični obračun škofjeloškega okraja za l. 1936

Čeprav smo za en mesec skoro prepozni, je prav, da se ozremo nazaj v preteklo leto in ugotovimo, kaj se je vse godilo v letu 1936 v našem mladem okraju ter da pretehtamo vzroke, zaradi katerih je prišlo do raznih dogajanj iz katerih se bomo tudi lahko učili za bodočnost!

Največji politični dogodek preteklega leta je gotovo ta, da si je Škofja Loka priborila svoje samostojno sresko načelstvo. Naši voditelji so spoznali, da ima Škofja Loka vse predpogoje za samostojnost in da s svojo okolico predstavlja popolno kulturno, politično, gospodarsko in zemljepisno celoto, ki je tudi finančno dovolj močna, da lahko krije z načelstvom

prihajajoče stroške. Saj obsega okraj 10 občin z nekako 25.000 prebivalci. Predvidevata se pa še priključitvi občini Žiri in Črni vrh, ki težita obe na Škofjo Loko. Velike koristi, ki jih bo prebivalstvo imelo od okraja, bodo kmalu pokrile vse stroške. Saj bomo imeli svojega poslanca, svojega banskega svetnika, ki bosta pridobila prav gotovo marsikatero korist za okraj. Tako že samostojni proračun cestnega odbora določa za naše ceste vsoto 1,500.000 Din, ne da bi se povečale cestne doklade. To je že nekaj, saj še nikdar ni bilo toliko določeno za naše ceste. So pa še druge koristi, katerih nam pa z ozirom na malo prostora pač ni mogoče navajati. Ljudstvo jih je razumelo, dokaz tega so bile manifestacije dne 14. in 15. avgusta l. l., ki so privrele iz dna ljudske duše v znak hvaležnosti našim voditeljem in JRZ. ki nam je dala in poklonila samostojnost.

Hvaležnost in trdna volja, da si ohranimo samostojnost, sta pa rodili tudi drugi nič manj važni politični dogodek, namreč, da je naše ljudstvo pomedlo pri občinskih volitvah z JNS. s tako doslednostjo, kakor menda nikjer drugod v državi. Saj si je JRZ osvojila prav vse občine in so vsi drugi nasprotniki dobili v celem okraju celih 219 glasov. Svojo listo so vložili samo v občini Stara Loka, ki je veljala za staro liberalsko trdnjavo. Pa je JRZ. dobila 691 glasov, nasprotniki pa samo 219; to je res trdnjava, pa ne JNS. ampak naša! V Skofji Loki smo dobili 339 glasov, to je 63%. Toliko glasov v našem mestu še S. L. S. ni nikdar dobila. Druge občine so se enako držale, naj omenimo samo Zminec 413 glasov in Sorico, kjer smo dobili 91% glasov,

Da je ljudstvo s tako energijo obračunalo z JNS, moramo iskati vzrokov tudi v krivicah, ki so se mu godile pod upravo JNS. Staroločani niso pozabili vrvi, s katero so jim zaprli pot na volišče 1933, JNSarje so pa zadaj spuščali na volišče. Zminčani tudi niso pozabili vojaškega kordona pred voliščem 1933. Ker se je komisija bala razglasiti rezultat, saj so vsi vedeli, da je zmagala opozicijska lista z večino 200 glasov, pa je komisija izmaličila rezultat na 250 glasov za vladno listo, 231 pa za opozicijsko listo. Škofjeločani tudi niso pozabili, da je komisija 1933 zagnala predstavnike opozic. liste brez vzroka iz volilnega lokala in da so takratni „zmagovalci" ob priliki nedovoljenega sprevoda hodili po naših ljudeh z „gojzericami", tako, da so fanta komaj rešile ženske, in še mnogo drugih stvari.

Tretji vzrok energičnega čiščenja je tudi to, da politika JNS., niti gospodarska, niti kaka druga ni dovedla do uspeha. Narobe, cel okraj je gospodarsko silno hitro propadal. V zadnjem trenutku so vse skupaj rešili naši možje, ki so zagrabili krepko za delo. Čuti se že cih zboljšanja, ki vzbuja še mnogo upanja. Vseh nas je dolžnost, da v bodoče podpiramo vsi brez izjeme samo preizkušene in resne može, ki so že z delom dokazali, da jim smemo in moremo zaupati.

SHOD KATOLIŠKE AKCIJE ZA MOŽE

Že prva dva shoda za može sta dokazala veliko zanimanje med možmi za katoliško akcijo. Obakrat so možje napolnili Ljudski dom in z velikim zanimanjem sledili predavateljem. Možje, za v nedeljo Vas zopet vabimo, udeležite se tega sestanka še v večjem številu, ker bo ta sestanek tudi Velikonočni pouk za vse može kranjske fare! Prepričani smo, da se bodo tega sestanka udeležili prav vsi dobro misleči možje. Začetek je ob pol osmih zvečer.

VSEM PROSVETNIM DRUŠTVOM KRANJSKE OKOLICE!

Že lansko leto je bilo govora, da se bo tekom zime vršil v Kranju kmetijski tečaj za vsa okoliška prosvetna društva. Sedaj nam Prosvetna zveza sporoča, da se bo kmetijsko gospodarski tečaj vršil po sledečem sporedu:

Začetek tečaja je dne 2. II. to je na praznik ob 9. uri dopoldne (po 8. sv. maši) v dvorani Ljudskega doma, ta dan se bo obravnavalo: Živinoreja, selekcija, prašičereja.

Dne 7. II. ob 9. uri: poljedelstvo, gnojenje.

Dne 14. II. ob 9. uri sadjarstvo.

Dne 21. II. ob 9. uri: kmet in država.

Dne 28. II. ob 9. uri: zadružništvo.

Na vsa predavanja privedite tudi prijatelje naše prosvete. Prosvetna društva Šmartin, Predoslje, Naklo, Šenčur, Trboje in ostala v bližini pridite k predavanjem polnoštevilno. Vabljeni so vsi fantje kranjske okolice. Bodite točni! Dvorana bo seveda zakurjena!

Tedenske novice

IZ UREDNIŠTVA.

Vsled pomanjkanja prostora smo morali nekaj dopisov danes izpustiti. Gg. dopisnike prosimo, da nam oproste. Prihodnjič pride še vse na vrsto.

KRANJ

V letu 1936 je bilo v Kranju zaklanih 855 goved, 367 telet, 1084 prašičev in 2 kozliča. Upeljanih pa je bilo telet 412, prašičev 98, kozličev 5 in 14073 kg mesa. Od vsega tega je imela občina 23.616.45 Din dohodkov.

Gorelo je dne 23. januarja ob 22. uri ponoči v Koblarjevi ulici št. 4. V stanovanju g. Jocifa se je namreč vnela cunja, ki je bila preblizu dimnika ter je zgorela otroška postelja. Škoda, ki jo trpi g. Jocif, znaša okrog 4000.— Din. Kranjski gasilci, ki so prišli na mesto požara v 10 minutah, so ogenj hitro pogasili ter tako preprečili, da ni nastal velik požar, ki bi povzročil prav gotovo veliko škodo.

Vode manjka. Od vodovodnega odbora smo prejeli sledeče pojasnilo: Sava nizka, Kokra skoraj suha. Jasno je, da se to pozna tudi pri našem vodovodu, ki pri tem stanju ne daje dovolj vode niti za mesto, računati pa je treba tudi z okolico. Da pride mesto in okolica na svoj račun, je bilo nujno potrebno, da se voda za mesto od 12. do 15. ure zapre in da se med tem časom preskrbi z njo okolica. Predno se znova napolnijo cevi, poteče zopet nekaj časa tako, da je mesto popoldne do ca 17 ure brez vode. Dokler ne nastopi južno vreme, ni pričakovati zboljšanja, zato se v mestu in okolici priporoča skrajna varčnost z vodo. Če bi šlo po željah vodovodnega odbora, bi bila nova zveza med Novo vasjo in Tupaličami že napravljena; nastopile pa so zapreke, katere odstraniti si prizadevamo, nismo jih pa še mogli odpraviti. Vodnjak pri cerkvi bi občina radevolje dala na razpolago, pa je ravnotako suh kot Kokra.

Kranj brez vode. V Jutro od 27. t. m. se je zaletel nek dopisnik v nas in našo občinsko upravo, kot da sta ona kriva, da v Kranju ni vode. Dopisniku bi svetovali, naj vpraša krog onih, ki so dolgo časa vedrili in oblačili na občini, kaj so storili za kranjski vodovod leta 1923., ko je že manjkalo vode, kaj od leta 1926., ko se jih je stalno opozarjalo, da Kranj raste in bo primanjkovalo vode vedno bolj, kaj v letu 1933. itd. Šele na iniciativo sedanjega bana se je začelo misliti na povečanje, pa seveda brez zasluge tedanjih oblastnikov kranjske občine. Pač pa smo srečno prišli ob črpalko na Savi, ki bi nam v enakih slučajih dobro služila. Čudežev pa občinska uprava res ne zna delati, četudi se trudi resno, da popravi, kar je zamujenega. Točne podatke, kakor tudi vzroke, zakaj se že takoj v začetku gradnje vodovoda ni dovolj skrbelo za bodočnost bomo pa objavili v eni prihodnjih številk.

Na Svečnico uprizori Prosvetni odsek iz Primskovega v Kranju v dvorani Ljudskega doma veseloigro „Trojčki". Vabimo kranjsko občinstvo in vse prijatelje, da se predstave udeleže. Začetek ob 4. uri popoldan.

Prosvetno društvo vljudno vabi vse člane in članice, da se udeleže članskega sestanka, ki se vrši v sredo dne 3. februarja 1937 v dvorani Ljudskega doma ob 8. uri zvečer. Na sestanku bodo podali odborniki svoja poročila o delu društva v dobi od zadnjega občnega zbora dalje. Razpravljalo se bo o važnih društvenih vprašanjih, o delu v bodočnosti in raznih drugih zadevah. Dolžnost vsakega člana je, da se tega sestanka sigurno udeleži. Posebna vabila se ne bodo pošiljala, zato naj vsak član smatra ta članek za vabilo. Čas hiti in prinaša s seboj nova pereča vprašanja. Rešimo jih, sicer jih bodo drugi brez nas. Zato, vsi na svidenje!

V. Prosvetni večer se bo vršil dne 4. februarja. Začetek ob 8. uri zvečer. Pridite vsi prijatelji in člani društva!

Pomočniške skušnje bodo v mesecu februarju. Vajenci, ki so dokončali učno dobo, naj se javijo pri združenju od 9. do 12. ure in od 2. do 4. ure ob delavnikih.

Skupno združenje obrtnikov.

Davčna napoved. Vsi obrtniki, ki obratujejo s stroji ali imajo večji obrat z več pomočniki. so zavezani izpolniti napoved o pridobnini. Oni pa, ki niso na sedežu okraja so pavšalirani, ako ne obratujejo s stroji. **Napoved** se mora izvršiti do januarja, sicer ima davčna oblast pravico kazni. Kdor želi podatkov, naj se zglasi med uradnimi urami pri združenju. Tiskovine za napoved se dobe v knjigarnah.

Skupno združenje obrtnikov.

Pastirski list jugoslovanskih škofov, ki se bere v cerkvi, se dobi v župni pisarni v Kranju za 1.50 Din.

Društvo obrtnikov čuti dolžnost, da se vsem tistim, ki so mu ob priliki prireditve priskočili na pomoč in vsem, ki so s svojim posetom pokazali naklonjenost obrtništvo iskreno in prisrčno zahvali. Prireditev sama je pokazala. kako nam je občinstvo naklonjeno in tudi razpoloženje na njej je bilo res tako, kakor smo si ga mogli želeti. Iz leta v leto se stopnjuje zaupanje v naš stan, kar je za nas razveseljujoče dejstvo, ter bo obrtništvo znalo to tudi upoštevati in ceniti. Enako smo lahko ponosni tudi na moralni uspeh, kajti opaža se vidno. da hoče obrtništvo s treznim a vendar veselim razpoloženjem čuvati svoj ugled. Tudi našim dekletom gre najlepša zahvala, da so se v tako velikem številu odzvale in okusno ozalšale prostore. Kaj lahko ustvari požrtvovalnost in ljubezen do svojega stanu, se je s tem prav lepo pokazalo.

Z željo, da bomo tudi v bodočnosti smeli potrkati na srca nam naklonjene javnosti, izrekamo vsem najlepšo hvalo.

Društvo obrtnikov v Kranju.

Ekskurzija obrtnikov na Jesenice. Vsem interesentom tega poučnega izleta javljamo, da si ogledamo tovarniške obrate na Svečnico 2. februarja 1937. Odhod iz Kranja je z jutranjim vlakom 8 in 10 minut. Prosimo, da to upoštevate, ker se posebnih sporočil ne bo pošiljalo.

Skupno združenje obrtnikov v Kranju.

ŠENČUR

V nedeljo se je vršil občni zbor krajevne organizacije JRZ v Prosvetnem domu.

Na občnem zboru je tudi poročal predsednik okrajne organizacije JRZ. g. dr. **Megušar** iz **Kranja ob veliki udeležbi samih zavednih delavnih mož in fantov iz cele naše občine. Podal je izčrpno poročilo o razvoju in izboljšanju našega gospodarstva ter o velikem napredku naše zunanje politike.** Z izvajanji so bili vsi posebno zadovoljni.

G. Umnik pa je zborovalcem pojasnil potrebno glede napeljave vodovoda skozi vas Olševk in načrtov za biv. obč. Velesovo ter regulacijskih del na reki Kokri.

Po večini se je izvolil stari odbor, saj je pri zadnjih volitvah pokazal svojo delavnost in agilnost. Predsednik g. Umnik, podpredsednik g. Brodar, tajnik g. Golovej, blagajnik g. Prestov itd., tako da šteje odbor 20 odbornikov. Tudi je vsaka vas dobila svojega zastopnika v odboru.

GORIČE

Novo občino smo dobili; Golnik s sedežem Goriče. Dne 28. februarja bodo volitve. Za te volitve vlada veliko zanimanje. Vsak bi bil rad občinski mož, če tudi nima za to potrebnih zmožnosti. Volilci skažite hvaležnost in zaupanje onim, ki so se trudili za novo občino. Ne poslušajte onih, ki so bili pristaši stranke JNS in se sedaj delajo pristaši JRZ. Pomnite, kako so bili pozorni na vas, na vsako besedo in občevanje, da vas proglasijo za protidržavne

Zares
Za ženine in neveste

dobre ure, kakor tudi očala, zlatnino, jedilno orodje in druga krasna darila dobiš najsolidnejše le pri
B. Rangus
zlatar in sodni cenilec v Kranj-u
Istotam se strokovno in pod garancijo izvrše vsa popravila ali v novo predela vsa zlatnina, srebrnina, ure i.t.d.
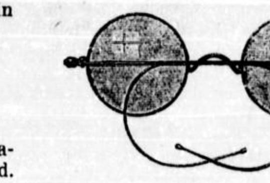

Škerbec Matija:

Šenčurski dogodki

(Dalje)

Čakal sem, kaj bo! Čez kake 10 dni pa me pokličejo na okrajno glavarstvo, kjer sta čakala že dva policijska agenta in pričelo se je zasliševanje:

„Ali poznate nekega N. N.?"

„Ime mi je popolnoma neznano."

Nasmehnejo se ironično, da sem takoj videl. da mi ne verjamejo. Takoj sem si mislil: „Najbrž bo to oni Hrvat, ki je bil zadnjič pri meni.

Nato pa vpraša eden izmed gospodov: „Ali ni bil ta in ta dan pri vas nek tak gospod?"

„Bil je."

Zmagoslavno se nasmehnejo. Pa smo ga dobili.

„Kaj je hotel in kaj sta govorila?"

Ves dogodek razložim, kakor se je vršil. Pa nervozno poseže vmes dr. Ogrin: „To ni logično. to ni logično, kar pripovedujete."

„Kaj ne bo logično" se obregnem nazaj. „dejstva in resnica so vedno logična."

Napravimo zapisnik, peljejo me v župnišče. kjer se vrši stroga preiskava, na to pa me odpeljejo na policijo v Ljubljano in od tam v Zagreb.

Moje arestantovske karijere še ne bo konec, kakor se vidi!" sem sam sebi ironično prigovarjal, ko sva z detektivom stopila ob 11. uri zvečer v policijsko poslopje v Zagrebu. Kakih 9 mesecev lahko sedim tu notri, da se dokaže moja nedolžnost." sem modroval s seboj. Toda v II. nadstropju je na naju že čakal policijski komisar. Zopet zaslišanje. Ponovno pripovedujem, kako je bilo.

„Pa zakaj niste vi naznanili onega človeka policiji, to je bila vaša državljanska dolžnost."

„No. to bo ono, kar mi bo delalo težave", si mislim.

„Gospod komisar, jaz nisem vedel, kaj naj bi bil dotični zagrešil, da bi ga bil jaz moral ovaditi, pa tudi, ko bi bil vedel, da je mož kaj takega zagrešil, bi ga ne ovadil. Jaz sem katoliški duhovnik. Kdo bo pa prišel k meni zaupno potožit svoje skrite težave ali iskat sveta. In bi jaz denunciral človeka, ki se zaupno obrne na mene?"

V pol ure sva končala. Prijazno sva se poslovila z g. policijskim komisarjem in bil sem ob kakih polnoči zopet prost na zagrebški ulici. Drugi dan se dopoldne pripeljem že v Kranj in seveda je bila moja prva pot v cerkev, ki smo jo tedaj restavrirali. In na pristojne oblasti je prišlo poročilo: „Ponosno je prišel domov in šel po Mestnem trgu naravnost v cerkev!" Dotični, ki je bral to poročilo, se je smejal rekoč: „Kam pa naj gre župnik, kakor v cerkev, ko pride domov?"

Čez par mesecev sem šel v Zagreb, obiskal svoje prijatelje in ob tej priliki povprašam, kako je bilo z ono zadevo?

Davidovsky je dobil mislim dve leti in pol zapora.

Dotični mož, ki je bil pri meni, je prišel tudi k temu akademiku in mu je pravil, da mora nujno bežati čez mejo. Ubogi študent, idealist, si je izposodil 300 Din, da mu jih je dal za pot in ga napotil v Kranj k meni, da ga spravim čez mejo. Ko je prišel čez mejo na Koroško se je javil policiji. Na Koroško je šla baje potem njegova žena po njega in ga pripeljala v Zagreb. Na procesu je fungiral kot priča, pa se je pri sodišču ugotovilo, da je bil v resnici konfident policije..:! Ko bi mu bil jaz takrat verjel in mu količkaj pomagal ubežati preko meje, pa bi bil dobil najmanj 5 let, toda ne kustodije honeste, kakor prej, ampak robijo... To bi bilo veselje v Izraelu...!

Borba proti klevetam.

Šele, ko sem prišel domov iz preiskovalnega zapora, sem mogel jasno pregledati, kako sistematično, prav po gotovem načrtu, se je vršila proti nam borba z lažjo in krivičnimi ovadbami. Skoro nisem mogel verjeti, ko so mi od vseh strani prinašali novice, kake gorostasne govorice in obdolžitve krožijo o nas po vsej Gorenjski, da po vsej Sloveniji. Da smo bili v zvezi z Italijo. da so pri preiskavi našli pri nas zveze z Italijo. da se je našlo milijone lir, da smo imeli shranjeno municijo in orožje za revolucijo. Da je bila ta „zarota" prav zadnji trenutek odkrita, da se je tako preprečilo strašno izdajstvo.

elemente! Pristaši nekdanjega režima JNS so še v mišljenju pristaši JNS. Njim je le za to, da bi prišli v občinski odbor. Skrbite, da ne bodo ti ljudje prišli v občinski odbor in vam zopet delali krivico! Volite zastopnike, ki bodo resnično delali za napredek nove občine, katerim ne bo samo za čast, ampak za resnični blagor občine in ki bodo enako pravični ter vam ne bodo nakladali nepotrebnih stroškov. Dne 28. februarja pokažite, da ste zavedni katoliški Gorenjci in resnični pristaši Koroščevi.

PREDDVOR

„Striček ima milijone" je naslov najnovejši veseloigri s petjem v štirih dejanjih, ki jo uprizori prosvetno društvo v Preddvoru v ljudskem domu na svečnico 2. februarja ob 3. uri popoldne. Igra je polna veselih prizorov z lepimi pevskimi vložki. Vsi, ki se radi smejete in ki se hočete dve uri pošteno zabavati, oglejte si to igro; ne bo vam žal!

Umrla je v Potočah Katarina Koder, N. v m. p.

Gasilska četa je imela zadnjo nedeljo občni zbor. Voljen je bil stari odbor.

PRIMSKOVO

Prosvetni odsek radi nepopustljivosti gasilske čete ne more uprizoriti svoje prve igre na domačem odru. V nedeljo dne 31. t. m. bodo gostovali v Hrastju. Začetek je ob pol 4. uri popoldne. Prijatelji vljudno vabljeni. Na praznik 2. II. pa isto igro vprizore v Kranju v Ljudskem domu ob 4. uri popoldne.

HRASTJE

V nedeljo popoldne ob pol 4. uri uprizori prosvetni odsek iz Primskovega na našem odru veselo igro „Trojčki". Igro so igralci dobro naštudirali. Vse prijatelje slovenske katoliške prosvete vljudno vabimo, da se v čimvečjem številu udeleže te prve predstave mladega prosvetnega društva na Primskovem. Radi razmer, ki vladajo na Primskovem ne morejo svoje igre podati vaščanom na domačem odru — jih podprimo mi! Nasvidenje v nedeljo pri veseli igri. Bog živi!

CERKLJE

Uprava „Gorenjca" išče v Cerkljah primerno osebo, ki bi vsako soboto prodajala v Cerkljah bližnjih vaseh naš list. Primeren zaslužek. Kdor misli, da bo za to sposoben, naj se javi upravi v Kranju.

STRAŽIŠČE

Občni zbor krajevne organizacije JRZ se bo vršil v nedeljo 7. februarja ob 10. uri dopoldne v prostorih Smartinskega doma. Vsi člani, kakor tudi somišljeniki so vljudno vabljeni. Poročal bo zastopnik okrajnega odbora. Sestanek je važen, zato pridite vsi v velikem številu!

Igra. V nedeljo, dne 24. januarja zvečer ob 7. uri so na odru Smartinskega doma uprizorili igro Miklova Zala. Igralci so svoje vloge podali v popolno zadovoljstvo občinstva. Dvorana je bila nabito polna in se zato na željo občinstva igra ponovi v nedeljo dne 31. januarja ob 3. uri popoldne. Med tednom jih dobite v trgovini Bašar, pred predstavo pa pri blagajni.

BREG PRI KRANJU

Igra. Na svečnico bo vprizorilo naše gasilno društvo veselo igro „Micki je treba moža". Vsebina, ki je polna veselja, resnosti, spletk in ljubezni kmečkega življenja v sedanjem času bo gotovo privabila obilo gledalcev. Opozarjamo na to predstavo vse prijatelje našega gasilnega društva!

BESNICA

Tudi naši gasilci so preteklo nedeljo imeli svoj občni zbor, ki je potekel prav mirno ter smo z uspehom vaščani prav zadovoljni. V upravo so bili izvoljeni sledeči: predsednik Eržen Franc, poveljnik Šink Joža, tajnik Tomaževič Anton, blagajnik Šink Andrej, povelj. namestnik Šink Franc. Za delegata za župno skupščino pa je bil izvoljen župan Janez Trepler.

Tudi z ostalimi, ki jih tukaj nismo našteli smo prav zadovoljni, tako da se sedaj ni bati kake vroče Križnarjeve „župe", ki je bila pod prejšnjim režimom tudi na naše gasilce razlita, ki pa hvala Bogu ni prav nič škodovala. Naši gasilci so zavedni in odporni ter so tudi to hudo župno „vročino" prenesli.

Sedaj pa pravijo, da bo ta hudo vroča Križnarjeva „župa" gotovo zmrznila, ker je pritisnil mraz in je poleg tega še mesec januar. Našim vrlim gasilcem pa želimo sreče in napredka v letošnjem letu.

Vsako sredo zvečer

Strelske vaje

v dvorani na „Stari pošti" v Kranju.
Vabljeni tudi nečlani.

TRŽIČ

Starši dijakov, ki morajo hoditi v kranjsko gimnazijo, so vedno v skrbeh, ker je mladina vedno izpostavljena slabim vplivom bodisi v avtobusu ali v vlaku. Pojavila se je misel, da bi se dobil avtobus, kateri bi prevažal dijake na progi Tržič —Kranj. Prav bi bilo pa tudi, če bi železniška uprava dala na razpolago posebni vagon in posamezne kupeje določila za dijake posebej in za dijakinje posebej. Poleg tega pa bi bilo še potrebno nadzorstvo. Ta želja se sliši neštetokrat in naj jo smatra žel. uprava za apel prizadetih staršev in merodajnih krogov ter naj po možnosti ugodi.

Predvideno je, da dobi Tržič ambulatorij za člane OUZD. V četrtek 21. t. m. sta se radi tega mudila v Tržiču gg. ravnatelj dr. Joža Bohinc in namestnik šef-zdravnika dr. Drobnič, da sta se prepričala na licu mesta, ali je v Tržiču možna in potrebna taka ustanova. Vršila se je tozadevna anketa v pisarni tukajšnje ekspoziture, na kateri je bila izražena želja skoraj vseh navzočih, da se organizira ambulatorij. Prostori za to se bodo našli v preurejeni občinski hiši.

V nedeljo zjutraj smo kar ostrmeli, ko smo zagledali na kaplaniji tablo z vabilom na prosvetni večer, na katerem bo predaval g. Zakrajšek. V ponedeljek zvečer smo napolnili dvorano Našega doma do zadnjega kotička. G. Zakrajšek je predaval dve uri, pa mu je snovi ostalo še za eno predavanje. Zato je bil sklep navzočih, da naj se predavanje nadaljuje takoj naslednji večer. Tudi naslednji večer je bila nabito polna dvorana. Predaval nam je o svojih doživljajih pri misijonskem delu, razkazoval s slikami lepoto krajev južnega dela naše države ter opisoval šege, navade in narodne noše tamošnjih prebivalcev. Tako ta nekdanji protidržaven element danes dela pri nas reklamo za one kraje, kamor so ga pregnali razni politični mogočnjaki, katerim na čelu je stala „zvitorepka".

Tudi šoferji bodo priredili svojo veselico. Vršila se bo v ponedeljek ob 8. uri zvečer v občinski hiši. Goste bodo vozili avtobusi od Ljubljane do Tržiča od 8. ure zvečer dalje za polovično voznino.

KOKRICA

V nedeljo, dne 24. januarja 1937. je opekarsko delavstvo uprizorilo na Kokrici v prostorih gosp. Laknerja veselo igro **„Dve nevesti"**. Kot prvo igro so rešili v splošno zadovoljstvo, ter jim v bodoče želimo še boljšega napredka!

Na Svečnico, dne 2. februarja 1937. uprizori kranjska „Mladinska zveza" I. Vilhardovo dramo v petih dejanjih „Bele vrtnice" ob 4. uri popoldne v prostorih gosp. Laknerja. Prijatelji delavstva vljudno vabljeni!

ŠKOFJA LOKA

Uredništvo je prejelo sledeče pismo:

Velecenjeni gospod urednik!

Zakaj? Zato, ker sem se končno le premislil, da ne bi prostor, ki ste ga pripravili za naš odgovor ostal prazen, in da se zadosti „firbcu", pošiljam pojasnilo k obisku g. Križnarja iz Stražišča naslednjo notico:

Za ta dan je bila namreč prijavljena huda „konkurenca", katere se je udeležil tudi g. Križnar ter nam je prav živahno "batiral". Le škoda, da se ni razvila bolj široka „batirnga", ker smo kmalu za tem nazadili vsak svoj „gamsport".

Z odličnim spoštovanjem udani

Kavčič Jože l. r.

JNS prerok. V neki okoliški vasi živi mož, ki bi rad postal vsaj poslanec, če že ne minister. Ko so se JNS pripravljali za volitve 5. maja, mu je bilo nekje obljubljeno —, da bo lahko kandidiral za namestnika nekemu gospodu. Ker pa mora tak gospod seveda govoriti na shodih, mož pa ni govornik, si je mislil, da mora pač malo trenirati v govorništvu. Ker ni imel boljšega prostora, je šel na svoj skedenj, je namreč kmet, ter je zlezel na slamoreznico in začel z vajo, nekako takole: „Stotisoči, ki me poslušate, vedite, da se je naša JNS razbila..." možu se je namreč zaletelo in je rekel na mesto „razvila v vsemogočno stranko", da se je razbila. Možu je postalo vroče in je hitro popravil. Postal pa je prerok, prav zares. Njegov govor pa so poslušali sosedovi otroci, ki so kričečega moža na slamoreznici radovedno opazovali, ter dogodek raznesli po vasi. Pa se je smejala cela vas na glas!

Spoštuj Gospodov dan! V nedeljo so pasanti lahko opazovali, kako so trije hiteli kopati kamenje na Kamnitniku. Popoldne se jim je pridružil še četrti. V zimskem času pač ni nobene take nujne potrebe, da bi bilo delo v nedeljah dovoljeno, zlasti pa še kopanje kamenja. Pasanti so se zgražali, posebno še, ker je Kamnitnik občinski. Vemo, da bo občina napravila red kakor smo ga že zadnjič priporočali namreč da občina, da dovoljenje za kopanje kamenja samo sedanjemu kontrolorju in revnim družinam na Kamitniku, da bo red in se ne bo več dogajalo — kaj takega!

S. K. Sora. SK. Sora je otvorila na svojem igrišču drsališče, ki je vzorno urejeno. Odprto je v popoldanskih urah. Vse ljubitelje drsanja SK. Sora vabi na drsališče.

Voz se je prevrnil. V ponedeljek se je na Spodnjem trgu pred hišo g. Jamnika prevrnil voz visoko naložen z žamanovimi odpadki. Vozniku in lastniku drv, ki sta se voza držala se ni hvala Bogu nič zgodilo, ker sta se do časa umaknila.

Smrt. V Ratečah pri Škofji Loki je umrl komaj pred dvema mesecema poročen Jenko Ivan, star 33 let. Sezidal si je hišico, ter se je nato poročil. Sedaj je umrl za vnetjem hrbteničnega mozga. Bil je vnet prosvetni delavec, bodi mu lahka zemljica!

Reke. Naše reke so silno upadle. Sora je tako majhna, da že dolgo časa ne pomnijo tako nizkega stanja. Studenec poleg mostu je popolnoma usahnil, na veliko žalost peric, ki morajo sedaj prati na Sori ali na studencu pri Pahovcu, ki je prav tako gorak, kakor oni pod Lahovim mostom.

Poledica. Rahel ledeni dež, ki je v nedeljo rosil in sproti zmrzoval, je napravil ceste in pota silno gladke. Ljudje so bili v velko nevarnosti, da si polomijo noge. Vendar ni bilo čuti o kaki nesreči. Ulice po mestu so posuli, v ponedeljek pa je itak začelo snežiti.

„Skopuh" na prosvetnem odru. V nedeljo ob 8. je gledališka družina tukajšnjega prosvetnega društva uprizorila Mollièrovo komedijo „Skopuh", ki je v vseh ozirih sijajno izpadla. Igralci so sijajno rešili svojo nalogo. Zlasti g. Guzelj je ugajal. Ljudje, ki so napolnili dvorano da zadnjega kotička, so zadovoljni in veselo nasmejani zapustili dvorano Ob. tej priliki opozarjamo na „Boštjana iz predmestja", ki ga bo priredila S. S. O. D. v Škofji Loki, 3 nedeljo v februarju.

Prireditve Kat. prosvet. društva v l. 1937 bodo sledeče: 18. julija blagoslovitev nove zastave in prosvetni tabor, popoldne nastop fantovskih in dekliških odsekov v dekaniji. 24., 25., 31. julija in 1. avgusta se ponovi škofjeloški pasijon, katerega bo dr. Debeljak še precej izpopolnil, končno pa 8. avgusta velika tombola, ki bo imela 30 tombol in sicer 30 koles. Vsa sosedna društva in organizacije prosimo, da se teh datumov pri določitvi svojih prireditev izognejo.

Mladina v Kat. prosvet. društvu je začela s pripravami za društveno akademijo na društveni praznik sv. Jožefa. Že sedaj vabimo vse prijatelje.

Kino „Društveni dom" predvaja v soboto zvečer in nedeljo popoldne in zvečer film „Črni angelj".

Smučarji so oživeli, vsa okolica pa je tudi res pravi smučarski raj, saj se po teh gričkih v Škofjo Loko!

Wernig Franc:

Dve vzorni kmetiji v okolici Kranja

Ne bom danes pripovedoval o vseh raznovrstno in v vseh različnih ozirih vzornih ter naprednih kmetijah kranjske okolice. Pisati bi moral knjigo, ako bi hotel predočiti naši javnosti vsa posamezna, tipično-napredna gospodarstva kranjskega okraja. Tudi ne bom pripovedoval o kmetijah, ki so „vzorne" mogoče samo po vzorno — modernih poslopjih in modernih gospodarskih ureditvah, ki so pa čestokrat le malo dobičkanosna in katera povzročajo sem in tja radi prevelike „modernosti" tudi izgubo.

Pripovedovati hočem danes bežno in na kratko le o dveh kmetijah, ki so vzorne v **ekonomskem, v računskem pogledu**, ki samo s **pravilno** gospodarsko ureditvijo (ne s kakimi dragimi stroji ali poslopji) dokazujejo kljub krizi še nekoliko uspešnosti kmetovanja, dokazujejo **vzornost in naprednost.** Sta to kmetiji g. Brodarja, banskega svetnika in predsednika Kmečke zveze za Slovenijo v Hrastju in g. Podpeskarja Ivana, malega posestnika v Kokrici.

Vzorna prašičereja g. Brodarja v Hrastju.

Po vsej Sloveniji razpošilja danes g. Brodar, oz. tudi njegova neutrudljiva in kakor čebelica marljiva in urna gospa, plemenske svinje, mrjaščke in plemenice črnopasastega in belega plemena.

Ne samo iz bližnje kranjske okolice, ampak iz vse Slovenije, iz celjske okolice, iz Savinjske doline, iz Poroške, iz Dolenjske, iz Ljubljanske okolice itd. dobiva g. Brodar **stalno** prošnje za plemensko blago in tudi zahvalna pisme o izvrstnem rejskem uspehu z njegovim plemenskim materialom.

Dovolite, da tu navedem prepis naslednjih zadnjih dveh izvirnih pisem:

A

Križe dne 8. I. 1937.

Spoštovani gospod J. Brodar vel. posestnik v Hrastjah pri Kranju.

Na priporočila g. F. Poljanca iz Sebenj se obračam do Vas z neko prošnjo. Lansko leto je g. Poljanc kupil pri Vas mlade prašičke. Bili so izvanredno lepi, ki sem jih osebno videl takrat, ko jih je dobil in pa sedaj, ko jih je opital. Meni so bili prav zelo všeč. Zatorej sem se odločil, da se tudi jaz obrnem v tem oziru do Vas z mojo prošnjo. Prosim Vas, če bi dobil, namreč take, da bi bili že za preč, koncem marca ali začetkom aprila. Vzel bi 3 komade: 2 prašiča in eno svinjko.

Vas pozdravlja z velespoštovanjem

Peter Dolinar, l. r., Križe 48.

B.

Zavetišče sv. Jožefa, Ljubljana.

Ljubljana, 14. januarja 1937.

Velecenjeni gospod Janez Brodar, posestnik v Hrastju pri Šenčurju - Gor.

Prav radi bi tudi letos od Vas kupili:

2 plemenski svinjici in

2 plemenska merjaščka in sicer od tiste vrste, kakor smo l. 1934. Ti so se prav dobro obnesli. Zaklali smo pred par dnevi merjasca, ki je **tehtal 405 kg.** Tega uspeha boste najbrže še Vi veseli in Vam k Vaši prašičereji čestitamo in želimo še nadaljnih dobrih uspehov.

Vljudno prosimo poročila, če nam boste tudi letos lahko postregli in kdaj in kako bi zamogli prašičke dobiti.

Se priporoča z vsem spoštovanjem vdana

s. Filipina Tamše, l. r., prednica.

Pečat.

Odlične rejske uspehe s svinjkami in merjasci iz priznanega Brodarjevega rejskega središča dosezajo ljudje predvsem iz naslednjih razlogov:

1.) Redi g. Brodar zdravo, utrjeno, zgodnje zrelo in hitro rastoče pleme gorenjske pasaste in tudi bele pasme. Odlika teh svinj je: kratka široka glava, dolgo, široko in globoko truplo, vzbočena rebra, fine krajše noge s polnimi mesnimi mišiči.

2.) Je reja svinj pri g. Brodarju zelo **naravna.** Svinje pridejo poljubno v tekališče, kjer poljubno rijejo, se navžijejo zemlje, svežega zraka in sonca ter se even. tudi lahko kopajo.

3.) Svinjaki so pri g. Brodarju suhi, **svetli,** primerno zračni, pozimi topli, poleti pa hladni.

4.) Pri Brodarju so krmljene svinje le po trikrat in nekatere tudi le po dvakrat dnevno z naravnimi, **domačimi** krmili. Gospa Brodarjeva pokolada svinjam **gosto,** bolj hladno, vedno enakomerno toplo, posamezno tudi surovo krmo in da piti **posebej.** Zaradi tega se svinje vsakokrat najejo do sitega, ne grizejo lesa in ni treba tuda **tako pogostoma** krmiti kot marsikje drugod.

5.) Plemenitev svinj je pri g. Brodarju idealna. Znano je, da dobimo dober preiskušen zarod šele od drugega in tretjega gnezda dalje, od svinj in merjascev, ki so najmanj dve leti stari. Pri g. Brodarju pa so v svinjakih za rejo večinoma stare svinje — **matere z 10 in več gnezdi.** Od preiskušenih staršev, preiskušen zarod!

Pri travnem semenarju Podpeskarju Ivanu v Kokrici.

Malokdo v Kranju in na Gorenjskem ve, da je mladi posestnik v Kokrici, Podpeskar Ivan, eden izmed **prvih slovenskih ter vodilnih travnih semenarjev,** kateri se na svojem malem posestvu v bližini Kranja razven s pridelovanjem krompirja in posebno plantažo vrtnih jagod na svojih njivah, bavi naravno tudi z rejo molznih krav.

Nedavno me zanese pot mimo tega posestnika. Po nekoliko živahnejšem, tudi ostrem, razgovoru o redilni vrednosti posameznih tečnih krmil (dobrega sena, otrobi, krmilne moke in oljnatih tropin) in o učinkovitosti prebavljivih beljakovin, odvrne malo pikro in malo ironično Podpeskar: „No, pojte z menoj v hlev in videli boste „učinkovanje beljakovin" na licu mesta! Me bo res veselilo, da si ogledate zopet enkrat moje krave!"

In odkrito moram priznati, da mi ni bilo žal, da sem šel v ta hlev, čeprav se je že mračilo in sem moral potem peš mahati v Kranj.

Videl sem tu mogoče šest ali več molznih krav od katerih je bila ena bolj debela kakor druga. Tolšča se je dobesedno tresla na živalih, tako so bile krave obilne. Živali so bile samo od domače gorenjske cikaste pasme in je bilo videti kakor bi imel kake **široke** in debele simodolke ali graščinske montafonke pred seboj, ne pa kake oglate, suhe pincgavke.

„Pa vse krave molzejo? vprašam. „Vsak dan oddam 70 litrov mleka, razven tega pa uporabim mnogo namolzenega mleka **še posebej** za svojo družino, ki pozimi živi skoraj samo ob mleku, odvrne Podpeskar. „Pa kaj krmite?" dalje vprašam. „Skoraj samo seno, katero za krave v jeseni naravno **odberem oz. zložim posebej,** peso in pšenične otrobe."

„Tu vam pa čestitam, g. Podpeskar", nadaljujem, „vidite, drugače ljudje navadno pravijo, da morajo biti dobre molznice suhe. Vi se pa dokazali, da so prvovrstne molznice lahko tudi rejenc, kar je edino prav za mlečnost in zdravje krav. Če morajo krave — dobre molznice snov za mleko jemati iz svojega mišičja, iz svojega mesa in kosti, postanejo naravno suhe — kakor je suhih mnogo naših domačih krav — in postanejo tu in tam jetične. Saj je uradna preizkušnja n. pr. v Beljanski dolini (Möllital) ugotovila, da je bilo 40% krav cikaste pasme v kmečkih hlevih jetično oz. sumljivo za jetiko (vsled pomanjkljivega krmljenja). Vi g. Podpeskar pa ste dokazali tudi, da naša gorenjska pasma prav nič ne zaostaja za švicarsko in montafonsko, ako živino le pravilno vzrejamo, redimo in krmimo."

Nova železniška postaja Otoče — Brezje

Na gorenjski progi je med Kranjem in Jesenicami prav gotovo v Otočah največ potniškega prometa. Iz Otoč vodijo pota razen na Brezje še na Dobravo, v Kropo, Kamno gorico, Lipnico, dalje čez Jamnik (znan kot ena najlepših razglednih točk na Gorenjskem) na Jelovico, Ratitovec, v selško dolino, onstran Save pa v Ljubno, Leše in v tržiško okolico.

Največji dotok tujcev pa prihaja na Brezje. Brezje so priljubljene ne le kot največja slovenska Marijina božja pot, temveč tudi radi njihove izredno lepe naravne lege in prirodne lepote. Brezje so tudi prikladno izhodišče za neštete izlete in ture. Zadnja leta, zlasti, odkar so v rabi nedeljske železniške karte, je tu živahno vrvenje nedeljskih izletnikov, ki opravijo najprej božjepotno pobožnost, potem pa gredo peš v Radovljico in na Bled; ali pa skozi Begunje v Žirovnico. Ti gredo zvečer na postajo Lesce, ali v Žirovnico. Številni romarji

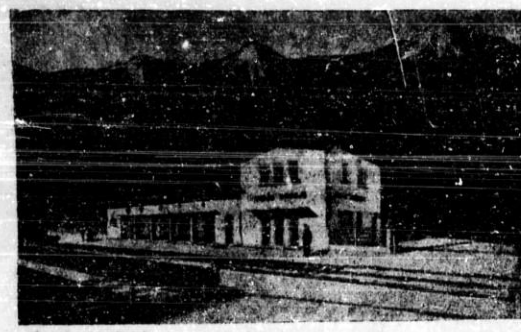

Bodoča železniška postaja Otoče — Brezje

in izletniki pa si ogledajo bližnjo okolico in se odpeljejo iz Otoč že s prvim popoldanskim vlakom. Postajališče v Otočah je zlasti ob nedeljah in praznikih v poletnih mesecih ves dan v napornem prometu, zlasti, ker ni preskrbljeno za zadostno število uslužbencev. Ves promet opravlja navadno ena sama oseba. Vsako leto se slišijo številne pritožbe romarjev in izletnikov, da postajališče v Otočah nikakor ni primerno za tolikšen tujski promet.

Ko se je gradila gorenjska železnica, ni nihče mislil, da se bo v tem kraju tako razvil potniški promet. Tedaj so iz fonda, s katerim se je trasirala železnica, zgradili železniške postaje le v Kranju, Lescah in na Jesenicah. Na Otočah so otvorili postajališče l. 1887. a do leta 1914 ni bilo tu nikakega postajališkega poslopja. Nasproti gostilne Markelj je stala mala lesena lopa, da se je ob slabem vremenu moglo vanjo zateči 10—15 potnikov. Železniške karte so se delile kar skozi okno čuvajnice. Ko pa je leta 1914. izbruhnila svetovna vojna, je vojaška uprava razširila postajališče v Otočah v dvotirno izogibališče in napravila novo postajališko poslopje kakih 300 metrov višje proti Radovljici; vsa dela so izvršili vojaki. Vendar danes tudi to poslopje, ki sestoji iz male čakalnice in pravtako premajhne lope ne odgovarja tujskemu prometu; neredko se primeri, da stotine potnikov morajo na dežju čakati na dežju vlaka.

Pa tudi prostor, kjer stoji sedanje postajališče, ni prav nič prikladen za potnike, ker je preveč oddaljen od poti, ki vodi na Brezje in Dobravo.

Prav tako so tudi že večkrat nešteti potniki izrazili željo, da bi se postajališče imenovalo Otoče-Brezje. Večkrat smo že prosili železniško upravo, naj postajališče premesti na prvotno in za potnike ugodnejše mesto, naj se tudi že izvrši preimenovanje postaje v Otoče-Brezje, pa prejšnja leta nismo mogli ničesar doseči.

V postajališkem poslopju bi moralo biti stanovanje za vodjo postaje, pogrešamo tudi prostorne čakalnice, čakalnice II. razreda, pokritega perona, da potnikom ne bi bilo treba čakati na dežju; potrebna je shramba za prtljago in še marsikaj. Ni čuda, da se pogosto čujejo od strani izletnikov ostre pritožbe na račun železniške uprave.

Znano pa je, da železniška uprava sama ne gradi novih kolodvorskih zgradb, marveč jih že dograjene sprejme v oskrbo. Če je torej potrebno na kaki postaji novo kolodvorsko poslopje, ga morajo postaviti interesentje sami. Naj navedemo nekaj takih primerov na gorenjski železniški progi.

Ko so leta 1886. okoliški prebivalci zaprosili železniško upravo za postajališče v Otočah, so se že tedaj morali zavezati, da bodo sami zgradili postajališko lopo. Podobno je bilo v Radovljici. Sedanjo mogočno radovljiško postajno poslopje, ki je bilo dograjeno leta 1916., je morala zgraditi mestna občina pod vodstvom tedanjega župana Robleka in Vinka Resmana. V Žirovnici so do leta 1922. imeli podobno postajališče, kot je bilo spočetka v Otočah. K sedanjemu obnovljenemu in lepo prirejenemu postajališču so zopet morali Žirovčani sami prispevati. Slična naloga čaka sedaj tudi interesente otoške postaje. Ali kdo na to prevzame?

Postajališče v Otočah se nahaja na križišču štirih občin: Ovšiče, Kropa, Kamna gorica in Mošnje. Ker postaja služi največ tujskemu prometu (za domačine bi sedanje poslopje popolnoma zadostovalo), radi tega ne more v celoti prevzeti te naloge nobena od imenovanih občin, ker bi s tem svoje občane preveč preobremenila. Na pobudo nekaterih interesentov in prijateljev tujskega prometa na Gorenjskem je to nalogo prevzelo **Tujsko prometno društvo na Brezjah.** Društvo samo pa nima sredstev, da bi premestilo in na novo zgradilo postajo v Otočah, ki bi se s tem tudi preimenovala v Otoče-Brezje; nadelo si je le nalogo, da vso stvar organizira in vodi.

Za to zadevo se je predvsem toplo zavzel g. banski svetnik in domačin Jernej Hafner, župnik v Starem trgu pri Ložu. On je za to gospodarske in kulturno potrebo zainteresiral železniško upravo in vse vplivne osebnosti, ki bi nam k uresničitvi tega načrta lahko pripomogli. Na njegovo pobudo se je sestavil iz nekaterih agilnih članov Tujskoprometnega društva na Brezjah in interesentov okoliških vasi poseben gradbeni odbor, ki ima nalogo voditi in nadzorovati vsa dela. Tehnični oddelek pri železniški direkciji v Ljubljani nam gre zelo na roko. Izdal je že vsa tozadevna dovoljenja, preskrbel nam gradbene načrte in izdelal proračun. Načrte sta izdelala pri žel. direkciji gg. ing. Leskovšek in Osredkar.

Novo poslopje bo stalo na prvotnem mestu, nasproti gostilne Markelj, ob železniškem prelazu, kjer pelje ena pot na Dobravo in v Kropo, druga pa proti Brezjam in Ljubnem. V načrtu je ena nadstropna zgradba, kakršno vidimo na sliki. V pritličju bosta dva lokala za uradovanje in izdajanje voznih kart, čakalnica in okrepčevalnica. V prvem adstropju pa bo stanovanje za železniške uslužbence na postaji. Na levo bo še prizidana 20 m dolga lopa za 800 oseb ali večja poletna čakalnica, kjer se bodo lahko romarji in izletniki okrepčali z jedili, ki so jih prinesli s seboj. Postjališče bo opremljeno z električno razsvetljavo, pitno vodo in primernimi stranišči. Ves prostor okrog poslopja bo lepo izravnan, okrašen z lepimi nasadi, prirejen tako, da bo dostojno služil velikemu potniškemu prometu, dočim smo dosedaj morali hoditi s ceste na postajo po neurejeni, večkrat blatni poljski poti.

Skupni stroški za vsa dela so predvideni na približno 300.000 dinarjev. Mnogo dela bodo seveda storili vaščani iz Otoč, Ljubna in Brezij s kulukom. Dosedaj so navozili že pesek in les, ki so ga v ta namen nekateri darovali. V kratkem bomo pričeli voziti opeko in cement, le denarja še ni, da bi mogli sproti kriti stroške. Tujskoprometno društvo na Brezjah se je že obrnilo s prošnjami na okoliške občine, na bansko upravo, železniško direkcijo v Ljubljani, Tujskoprometno zvezo v Ljubljani in nekatere zasebne interesente, naj naše delo z izdatnimi denarnimi sredstvi podpro. Če bodo vsi ti vpoštevali naše skupne težnje, bo že to jesen stavba vsaj v sirovem stanju dograjena in izročena prometu.

ŠPORT

Občni zbor strelske družine v Tržiču se bo vršil nepreklicno dne 2. februarja t. l. (na Svečnico) v gostilniški sobi hotela Pošte (levo od vhoda) ob pol desetih dopoldne z že objavljenim dnevnim redom. Po občnem zboru so strelske vaje s flobertovkami do 4. ure popoldne, na to tekme do 9. ure zvečer v salonu hotela Pošta za lepa darila. Pred občnim zborom nam bo predaval o pomenu in namenu, notranji organizaciji in nevtralnosti strelskih družin ter o zgodovinskem postanku orožja in dr. znani strokovnjak na tem polju g. Ločniškar iz Kranja. Pridite polnoštevilno vsi, tudi nečlani na občni zbor, predavanje in tekme strelske družine v Tržič, da se seznanite z delovanjem te važne narodno obrambne obmejne organizacije.

Vina

iz Centralne vinarne v Ljubljani, Frankopanska ulica 11, bodo zadovoljila Vaše pivce najbolji

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0·50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča **Viktor Toneje tapetnik, v hiši g. Kocbeka.**

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni **BERNARD MAKS, tapetnik, Na skali 5** (v hiši g. Šipica).

Stanovanje 2 sobno z električno razsvetljavo z vsemi pritiklinami in vrtom se odda v novi hiši **Stari dvor 35,** 5 minut od postaje Škofja Loka.

Poročim dobro situirano vdovo - tudi z otroci - Cenjene ponudbe poslati z opisom dosedanjega življenja na naslov A. Bukovnik — Okroglo 11 p. Naklo.

Gostiino v Kranju, Tržiču, na Jesenicah, Kamniku ali Škofji Loki vzamem v najem. Ponudbe na upravo lista.

Proda se enonadstropna hiša v Kranju novo zidana s 6665 m² zemlje. Ciglič H. Golniška cesta 17.

Odda se enosobno stanovanje. Klanec 37.

Močan kmečki fant se želi izučiti ključavničarske obrti kje na Gorenjskem. Naslov v upravi.

Vajenca in šteparico za sedlarsko in torbarsko obrt sprejme takoj Jakopin, Kranj.

Lep trgovski lokal ali delavnico na Primskovem oddam takoj. Pojasnila daje Jakopin Kranj.

Trgovski lokal v hiši Korne ustanove, Tyrševa 14 se odda takoj v najem.

Oddam dvosobno stanovanje s kuhinjo ter pritiklinami na Zlatem polju št. 2. Naslov v upravi.

Neveste!

Tudi Vam bo žal, če se ne boste slikali na tako pomemben dan v življenju kot je poroka. Vabi vas

fotograf - JUG - Kranj

(Sedaj nasproti trgovine Savnik)

Pozor! Pozor!

Trgovci, obrtniki!

Po zmerni ceni Vam popravim vsakovrstne tehtnice. Vrnem jih uradno preizkušene.

Pesjak Stanko

izd. tehtnic, KRANJ, Ljubljanska c. 3 (Jelenov klanc)

Zakaj zjutraj tako hitiš v konfekcijsko trgovino Jakofčič?

Odgovor je povsem razumljiv — že zvečer dobim narejeno obleko in to po najnovejši modi in kar je glavno po zelo nizki ceni.

Tudi Ti se prepričaj in naroči novo obleko v trgovini

Justina Jakofčič

KRANJ, Mestni trg (Kocbekova hiša)

Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da bom otvoril s 1. februarjem t. l. v Kranju Layerjeva ulica št. 1. (v Kocbekovi hiši trgovino s starimi predmeti pod **„UGODNOST"**

Kupujem vsakovrstne dobro ohranjene stare predmete kakor: kolesa, šivalne stroje, motorna kolesa, otroške vozičke, radio aparate, gramofone, pohištvo, porcelan, vsakovrstne obleke in vse druge potrebščine.

Cenj. občinstvu se toplo priporočam tako za nakup kakor tudi prodajo.

„UGODNOST"

Nakup in prodaja vsakovrstnih starih predmetov

Debeljak Alojzij

Smučarske hlače, vestje z rokavi, veterne jopiče, hubertuse, površnike, trenchcoate in vsakovrstne obleke nudi po cenah brez konkurence

Zaloga klobukov!

ALBIN JAZBEC - KRANJ

Cenjenemu občinstvu!

Vljudno naznanjam, da sem otvoril sprejemališče za kemično čiščenje oblek, pranje, svetlolikanje perila in ovratnikov v LAJERJEVI ul. št. 1. (Kocbekova hiša) v prostorih tvrdke „Ugodnost". Se priporoča

Šavs Stane

kemična čistilnica, pralnica in svetlolikalnica

KRANJ

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.

Za urednika in izdajatelja odgovarja Vertovšek Milan, v Kranju.

Tiska Tiskarna Tiskovnega društva v Kranju.